

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Pauli Laymanni e Societate Iesu Jus Canonicum
Commentario Perpetuo Explicatum**

Et Uberi Non Minus Ac Varia Qvam Clara Et Solida Doctrina Illustratum

Commentarius In Librum III. Decretalium

Laymann, Paul

Dilingae, 1698

Capitulum I. In Ecclesijs.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62482](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62482)

TITULUS XXXVII.

DE CAPELLIS MONACHORUM.

Praeter monasteria, & alia loca Religiosi quandoque Capellas, seu parochias plebanas obtinent, idèo conveniente ordine de his subjungitur

CAPITULUM I.

In Ecclesijs.

PARAPHRASIS.

In ijs Ecclesijs, in quibus Monachi habitant, populus non per Monachum regatur, sed Capellanus ab Episcopo instituitur ex consilio Monachorum, ita ut ejus Capellani ordinatio & depositio, totiusque vitæ conversatio ab Episcopo dependeat.

SUMMARIUM.

1. De jure antiquo non poterant Monachi in suis Ecclesijs habere curam animarum.
2. Vicarius secularis ab Episcopo instituitus, in parochia monasterio unita, in jurisdictione Episcopo subiectus est.
3. Quid de Vicario Religioso in Ecclesia unita?

Notandum primum. Si in Ecclesia, ubi Monachi collegialiter habitant, exercenda sit cura animarum, erga populum, ea non per Monachum administrari debet, sed per Capellanum Sæcularem, ab Episcopo institutum, ad præsentationem Monachorum. Ita hunc textum intelligit *Innoc. & And. Abbas n. 1. Sylvester V. relig. 7. q. 7. Angelus v. Monachum n. 5. Armilla n. 6.* quam rem optimè declarat *hic Abbas n. 5.*

istud procedere secundum jura antiqua, & considerato mero statu Monachorum. At verò spectato hodierno jure Monachi prohiberi non possunt, si curam Parochialis Ecclesiæ monasterio suo unitæ, ex ipso monasterio administrare velint, per aliquem suorum, ab Episcopo examinandum, & approbandum; præterquam si ex primæ foundationis tenore, vel receptâ consuetudine, secularis Vicarius in unita Ecclesia instruendus & intitulandus sit, ut latius docui *in disp. de Prælatiis q. 206. & 207.*

Notandum secundò, Vicarius, qui in parochia monasterio unita positus est, jurisdictioni Episcopi subditus esse debet, idque absolute loquendo, & in omnibus, si sit Vicarius secularis ab Episcopo investitus; ut proinde etiam depositio ejusdem, sive destitutio ad Episcopum spectet, uti *And. hic nota. n. 1. & Barb. n. 6.* Sin autè sit Religiosus obedientiarius, tunc amorio ejus, seu revocatio ad Abbatem pertinet, quamvis etiam Episcopus ex causa justa, si videlicet idoneus non videatur, ad eum per Prælatum amovendum agere possit: quod autem atinet ad visitationem, & correctionem, distinguere oportet, num obedientiarius sit è monasterio exempto, an non exempto; si posterior, constat, eum absolute subesse Episcopo; si prius, non subest absolute, sed in ijs tantum, quæ ad curam Ecclesiæ, & Parochianorum, Sacramentorum confectio- nem, & administrationem spectant, in quibus proinde ab Episcopo visitari, & delinquens corrigi potest, uti etiam videre est in *Bulla Leonis X. & in Conc. Lateran. anno 1518. apud Quarantâ v. privilegia regularium fol. 509. & plura dixi in citata disp. q. 208. ubi limitationè posui, quam hic Innoc.*

M m m 3 Ioann.

Ioann. Anđ. & alij habent: nisi parochia unita monasterio, quoad omnia, seu iure plenissimo exempta sit, si videlicet etiam populus ab Episcopo exemptus, & monachorum cura subditus sit, ita ut Abbas quasi Episcopalem in eo loco jurisdictionem obtineat; tunc enim patet, quod Episcopus se intromittere non debeat, secus autem est, si parochia unita sit iure pleno, id est, tam quoad spiritualia, quam temporalia juxta c. 3. de privilegijs, populus autem, & ipsamet parochialis Ecclesia in spiritualibus ab Episcopo non exempta.

CAPITVLVM II.

Dilectus.

PARAPHRASIS.

Cum Ecclesia S. Cæcilie in petitorio & possessorio ab Ecclesia S. Laurentij sita in Parochia S. Cæcilie subjectionem postulari in scrutinij, Baptismo, Capitulis, & similibus; ac Presbyter S. Laurentij sponte confessus esset, quod Ecclesia S. Laurentij scrutinium & Baptisma debeat Ecclesie S. Cæcilie, ac ad Capitulum vocatus venisset; ex aduerso autem Procurator Ecclesie S. Laurentij proponeret, eam immediatè ad Sedem Apostolicam pertinere, ac ab eadem institutionem & destitutionem liberè exercere: Pontifex Ecclesiam S. Laurentij ratione Baptismi & Scrutinij Ecclesie S. Cæcilie obligatam pronuntiavit; in institutione verò, & destitutione, & Capitulo ab imperitione Clericorum S. Cæcilie absolvit.

SUMMARIUM.

1. Potest aliquis simul possessorio recuperando, & petitorio iudicio agere.
2. Confessio Rectoris Ecclesie non collegiata in iudicio facta nocet Ecclesie.
3. Ex eo quod citatus ad Capitulum in eo compareat, ostendi potest possessio subjectionis.
4. Per sententiam contra Ecclesiam ratio-

ne exemptionis, nihil prejudicatur Romana Sed.

Notandum primum Potest aliquis petitorio iudicio recuperando, & petitorio experiri: quare dixi in c. 2. de casibus possessionis. Dicebat autem hic procurator parochiam possessione subjectionis, & obedientie spoliata fuisse, eo ipso, quod Ecclesia S. Laurentij eam denegavit; cum ea præstare solita fuerit. Quare de re Dicitur in c. querelam 24. de elect. & dicitur in auditis nos. 4. de prescript. & in c. subornata 2. not. 3. de re iudicata.

Notandum secundum. Non ideo, quia Ecclesia aliqua præsertim collegiata aut conventualis sita est intra fines parochie, eidem parochie subdita est: quare Pontifex eam hanc præsumptionem fundatam in iure communi, & non plus pro Syndico agere pronuntiavit, quam ab isto probatum fuit, maximè propter confessionem Rectoris Ecclesie, quæ dicebatur subdita, quoad scrutinium, Capitulum &c.

Notandum tertium. Confessio Rectoris Ecclesie non collegiata, facta in iudicio, nocet Ecclesie, cum illi jus agendi, & defendendi pro iuribus Ecclesie sue competat: paulò alia est ratio de Ecclesia Collegiata, seu habente conventum, cum enim Prælati saltem in causis aduersis, seu maioris momenti, sine Conventu agere non possunt in iudicio, consequens est, ut nec contentio solius Prælati nocet Ecclesie, ut dicitur in c. 2. de test. in 6. ex cap. subornata 21.

Notandum quartum. Si Clericus, vel Religiosus citatus ad Capitulum comparet, ostendi hinc potest possessio subjectionis, uti Gloss. hic monet: requiritur tamen, ut aliquis accesserit tanquam obligatus sit, & non ultrò, ac sponte; quare ait Abbas, hic necessarium esse, ut sæpius vocatus venerit, quod verum est ordinariè loquendo, poterit tamen etiam ex prima citatione apparere, quod aliquis veniat tanquam obligatus, & ita possessio a capitulo propter consultum est, ut v.g. Religiosus exemptus ad parochorum Capitulum vocatus